Lietas arhīva Nr. KA02-0164-20/1
ECLI:LV:KUAT:2020:1124.15830301311.5.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Liepājā 2020.gada 24.novembrī

Kurzemes apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese Silva Reinholde
tiesnese Ingrīda Junghāne
tiesnese Sandra Mertena

izskatīja apelācijas kārtībā rakstveida procesā krimināllietu, kurā ar Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 22.novembra spriedumu /pers. F/, personas kods /personas kods/, atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas.

Aprakstošā daļa

[1] Ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. F/ atzīts par vainīgu un sodīts saskaņā ar Krimināllikuma 218.panta otro daļu, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, ar brīvības atņemšanu uz 8 mēnešiem, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz 3 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo, ceturto un piekto daļu pilnībā saskaitīts pamatsods, kas noteikts šajā kriminālprocesā, ar pamatsodu, kas noteikts ar Liepājas tiesas 2017.gada 21.decembra spriedumu, kā arī daļēji saskaitīti papildsodi un galīgais sods /pers. F/ noteikts brīvības atņemšana uz 8 mēnešiem, naudas sods 12 Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā, kas sastāda 4560 *euro*, atņemot tiesības veikts uzņēmējdarbību uz 5 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta otro daļu naudas sodu un tiesību ierobežošanas sodu noteikts izpildīt patstāvīgi.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu naudas soda izciešanā ieskaitīta izciestā daļa 380 *euro* un tiesību ierobežošanas papildsodā ieskaitīts izciestais laiks no 2018.gada 27.janvāra līdz sprieduma spēkā stāšanās brīdim.

Noteikts, ka naudas sods valsts ienākumos samaksājams 30 dienu laikā pēc nolēmuma spēkā stāšanās.

/pers. F/ piemērotais drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā vietā - atstāts negrozīts līdz sprieduma spēkā stāšanās brīdim, papildus drošības līdzekļi – aizliegums izbraukt no valsts un aizliegums tuvoties noteiktai personai /pers. G/ - atcelti.

Pieteiktā materiālā kaitējuma kompensācija valsts labā 179 161,33 *euro* nav noteikta.

No /pers. F/ valsts labā piedzīti procesuālie izdevumi par ceļa izdevumiem lieciniekam 67,37 *euro*, šajā daļā nosakot termiņu sprieduma labprātīgai izpildei - 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Ar spriedumu izlemts jautājums par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem.

[2] Ar pirmās instances tiesas spriedumu atzīts, ka apsūdzētais /pers. F/ izvairījās no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas, nodarot zaudējumus valstij lielā apmērā, neiemaksājot valsts budžetā Pievienotās vērtības nodokli (turpmāk – PVN) Ls 119 141,30 jeb 169 522,80 *euro* apmērā un Uzņēmuma ienākuma nodokli Ls 5845,00 jeb 8316,69 *euro* apmērā, kopā Ls 124 986,30 jeb 177 839,48 *euro*.

Apsūdzētā /pers. F/ darbības pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas (likuma redakcijā līdz 2013.gada 1.aprīlim).

[3] Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas sūdzību iesniedzis apsūdzētais /pers. F/, lūdzot mīkstināt viņam noteikto sodu, pamatojot ar turpmāk minēto.

[3.1] Savu vainu atzinis pilnībā un centies izskaidrot tiesai, ka viņam piederošā firma ir izmantota PVN izkrāpšanas shēmā, ko tiesa nepamatoti uztvērusi kā savas vainas neatzīšanu.

[3.2] Kopš nozieguma izdarīšanas ir pagājuši vairāk kā deviņi gadi. Šajā laikā viņš ir atradies brīvības atņemšanas vietā par analoga nozieguma izdarīšanu, kas daudz ko licis pārdomāt. Vairs nenodarbojas ar uzņēmējdarbību un nav izdarījis jaunus likumpārkāpumus. Turklāt, strādājot par automašīnas vadītāju, neskatoties uz to, ka apgādībā ir nepilngadīgs bērns, ir spējis sakrāt 4000 *euro*, kurus samaksājis kaitējuma kompensācijas dzēšanai.

[3.3] Apcietinājuma rezultātā viņš zaudēs darbu, līdz ar to tiks liegta iespēja gūt naudas līdzekļus, tiesas noteiktā naudas soda samaksai (*lietas 12.sējuma, 183.lapa*).

[4] Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas sūdzību iesniedzis apsūdzētā /pers. F/ aizstāvis Ēriks Štālbergs, pārsūdzot spriedumu pilnā apmērā, lūdzot to atcelt un /pers. F/ attaisnot noziedzīga nodarījuma sastāva trūkuma dēļ. Aizstāvja ieskatā pirmās instances tiesas spriedumā ir konstatētas pretrunas, kas liecina par to, ka tiesa nav sapratusi reālos lietas apstākļus uzņēmumā, apsūdzētā aizstāvības pozīciju un nav to atbilstoši vērtējusi (*lietas 12.sējums, 184.-187.lapa*).

[5] Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas sūdzību iesniedzis Valsts ieņēmumu dienests, lūdzot to atcelt daļā par Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) pieteiktās kaitējuma kompensācijas nenoteikšanu un šajā daļā taisīt jaunu spriedumu, apmierinot pieteikto kaitējuma kompensāciju un piedzenot no /pers. F/ zaudējumus 179 161,33 *euro* valsts labā.

[5.1] Sūdzībā norādīts, ka, pastāvot tiešam cēloniskam sakaram starp /pers. F/ prettiesisko bezdarbību – nodokļu un nodevu summas nenomaksāšanu valsts budžetā – un valstij nodarītajiem zaudējumiem, kā arī ievērojot, ka pirmās instances tiesa ir atzinusi /pers. F/ par vainīgu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, /pers. F/, kā noziedzīgā nodarījuma izdarītājs, ir atbildīgs par valstij radītajiem zaudējumiem.

[5.2] Sūdzības iesniedzējs, atsaucoties uz Kriminālprocesa likuma 22.pantu, 350.panta pirmo un otro daļu, kā arī likuma „Par Valsts ieņēmumu dienestu" 1.pantu, norāda, ka VID ir tiesības prasīt par labu valsts budžetam piedzīt ar noziedzīgu nodarījumu valstij nodarītos zaudējumus.

[5.3] Pirmās instances tiesa, nenosakot VID pieteikto kompensāciju par mantisko zaudējumu 179 161,33 *euro*, pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 1.pantā ietverto krimināltiesisko attiecību taisnīga noregulējuma principu, kā arī Kriminālprocesa likuma 22.pantā ietverto principu par cietušā tiesībām uz kompensāciju par radīto kaitējumu.

[5.4] Attiecībā uz to, ka tiesas rīcībā nav bijušas ziņas par to, vai zaudējums ir daļēji vai pilnībā atlīdzināts un tiesai jānodrošina, lai zaudējumi

netiktu piedzīti dubultā, sūdzības iesniedzējs norāda, ka tiesas izmeklēšanā cietušā pārstāvis uzturēja 2014.gada 25.novembra pieteikumu Nr.22.12.3/115646 par radītā kaitējuma kompensāciju pilnā apmērā, tas ir, 179 161,33 *euro*, lūdzot tos piedzīt no /pers. F/ valsts labā. No minētā tiesa varēja secināt, ka radītais kaitējums nav atlīdzināts ne pilnībā, ne daļā.

Tāpat sūdzības iesniedzējs norāda, ka no spriedumu nav konstatējams, ka /pers. F/ vai kāda cita persona būtu norādījusi, ka valstij radītais kaitējums ir pilnībā vai daļēji atlīdzināts, līdz ar to tiesai nevarēja rasties šaubas par kompensācijas nomaksu. Turklāt kriminālprocesa ietvaros VID lūdza piedzīt kompensāciju no fiziskās personas, tas ir, /pers. F/, nevis no juridiskās personas. Tādējādi nepamatots ir tiesas secinājums, ka pastāv iespēja dubultai zaudējumu piedziņai. Sūdzības iesniedzējs vērš uzmanību uz to, ka joprojām /pers. F/ nav atlīdzinājis kompensāciju kriminālprocesa ietvaros, kā arī SIA /Nosaukums A/ nav veikusi maksājumus valsts budžetā administratīvās lietas ietvaros.

Sūdzības iesniedzēja ieskatā ar pirmās instances tiesas spriedumu tiek radīta prettiesiska situācija, ka aprēķinātos nodokļu maksājumus nesedz ne komercsabiedrība administratīvās lietas ietvaros, ne apsūdzētais kriminālprocesa ietvaros (*lietas 12.sējuma, 190.-192.lapa*).

[6] Ar Kurzemes apgabaltiesas 2019.gada 3.oktobra spriedumu, izskatot lietu apelācijas kārtībā, pamatojoties uz apsūdzētā /pers. F/ un viņa aizstāvja Ē.Štālberga, kā arī cietušā VID iesniegtajām sūdzībām, Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 22.novembra spriedums atcelts daļā par /pers. F/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas, par noteikto galīgo sodu un materiālā kaitējuma kompensācijas nenoteikšanu.

/pers. F/ sodīts par Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, ar piespiedu darbu uz 200 stundām, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz 3 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo, ceturto un piekto daļu, pamatsodu pilnībā saskaitot ar pamatsodu, kas noteikts ar Liepājas tiesas 2017.gada 21.decembra spriedumu un daļēji saskaitot papildsodus – galīgais sods /pers. F/ noteikts piespiedu darbs uz 200 stundām, naudas sods 12 Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā jeb 4560 *euro*, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz 5 gadiem.

No /pers. F/ valsts labā piedzīta kompensācija par nodarīto materiālo zaudējumu 169 522,80 *euro*.

Pārējā daļā - 9638,53 *euro* - materiālā zaudējuma kompensāciju nolemts nenoteikt.

Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedums atstāts negrozīts *(lietas 12.sējuma, 227.-237.lapa)*.

[7] Ar Latvijas Republikas Senāta 2020.gada 15.oktobra lēmumu, izskatot lietu kasācijas kārtībā sakarā ar Kurzemes tiesas apgabala prokuratūras prokurora J.Sidera kasācijas protestu un VID kasācijas sūdzību, Kurzemes apgabaltiesas 2019.gada 3.novembra spriedums atcelts daļā par /pers. F/ noteikto sodu un galīgo sodu, kā arī par materiālā zaudējuma kompensācijas 9638,53 *euro* nenoteikšanu un daļā par procesuālo izdevumu par tulka darbu piedziņu no /pers. F/ valsts labā.

Daļā par /pers. F/ noteikto sodu un par materiālā zaudējuma kompensācijas nenoteikšanu nolemts lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai Kurzemes apgabaltiesā.

Daļā par procesuālo izdevumu par tulka darbu piedziņu no /pers. F/ valsts labā kriminālprocess izbeigts.

Pārējā daļā Kurzemes apgabaltiesas 2019.gada 3.oktobra spriedumu atstāts negrozīts.

/pers. F/ piemēroto drošības līdzekli – uzturēšanās noteiktā vietā nolemts turpināt piemērot (*lietas 12.sējuma, 261.-267.lapa*).

[8] Rakstveida viedokli lietā iesniedzis Kurzemes tiesas apgabala prokuratūras prokurors A.Dzērvēns.

[8.1] Prokurors uzskata, ka ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. F/ noteiktais sods ir taisnīgs un sasniegs Krimināllikuma 35.pantā noteiktos soda mērķus, tāpat tas atbilst Krimināllikuma 46.pantā noteiktajiem soda noteikšanas vispārīgajiem principiem. Tiesa spriedumā soda un galīgā soda noteikšanu atbilstoši motivējusi un šajā daļā Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 22.novembra spriedums atstājams negrozīts.

[8.2] Prokurora ieskatā VID iesniegtā kaitējuma kompensācija 179 161,33 *euro* ir apmierināma pilnā apmērā, jo pieteikums precizētā apjomā iesniegts līdz lietas iztiesāšanai pirmajā instancē uzsākšanai, apsūdzētajam /pers. F/ bija zināms pieteiktās kaitējuma kompensācijas apmērs un tās pamatojums, tāpēc viņam bija iespēja realizēt savu aizstāvību. Prokurors uzskata, ka kaitējuma kompensācija ir pamatota un pierādīta, bet noziedzīgā nodarījuma aprakstā konstatētā kopējā zaudējuma matemātiskā aprēķina kļūda nevar būt par iemeslu kompensācijas nenoteikšanai pilnā apmērā (*lietas 13.sējuma, 6.lapa*).

[9] Par izskatāmo jautājumu viedokli iesniedzis apsūdzētā aizstāvis Ē.Štālbergs, lūdzot /pers. F/ noteikt sodu, kas nav saistīts ar reālu brīvības atņemšanu. Lūgums pamatots ar turpmāk minēto.

[9.1] Noziedzīgā nodarījuma periods ir 2009.gada janvāris un marts, un no 2010.gada janvāra līdz novembrim, tas ir noziedzīgās darbības pabeigtas 10 gadus atpakaļ. Piemērojot vispārīgos soda noteikšanas principus, jāņem vērā arī izdarītā nozieguma raksturs, ka izdarītais ir klasificējams kā mazāk smags noziegums, par kuru brīvības atņemšanas sodu piemēro, ja soda mērķi nav iespējams sasniegt ar citu soda veidu. Bez tam, piemērojot brīvības atņemšanas sodu pēc desmit gadiem no izdarītā nozieguma, nevar panākt Krimināllikuma 35.pantā norādīto soda mērķi – resocializēt sodīto personu.

[9.2] Aizstāvja ieskatā ņemams vērā tas, ka ar Liepājas tiesas 2017.gada 12.decembra spriedumu /pers. F/ notiesāts pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas un sodīts ar naudas sodu 12 Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu jeb 4650 *euro* apmērā, bez mantas konfiskācijas un atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz 4 gadiem par līdzīgām darbībām, par kurām notiesāts šajā lietā, tikai būdams cita uzņēmuma valdes loceklis.

/pers. F/ veicis 380 *euro* maksājumu, bet pārējo noteikto naudas soda apmēru uz doto brīdi nav spējīgs samaksāt, jo viņa ienākumi dod iespēju maksāt vai nu naudas sodu vai kaitējuma kompensāciju.

Aizstāvis norāda, ka otrā lietā /pers. F/ pirmstiesas apcietinājumā atradies 4 mēnešus un 2 dienas. Krimināllikuma 41.panta sestā daļa nosaka, ka laikā nesamaksāto naudas sodu, ja tas nepārsniedz trīsdesmit minimālo mēnešalgu apmēru, aizstāj ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vienu minimālo mēnešalgu rēķinot kā četras īslaicīgās brīvības atņemšanas dienas, bet ne vairāk par trīs mēnešiem. Tā kā /pers. F/ nav izcietis sodu 11 minimālo mēnešalgu apmērā, tad atbilstoši viņam būtu jāizcieš īslaicīgas brīvības atņemšanas sods 44 dienas. Līdz ar to, nosakot galīgo sodu šajā lietā, saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo, ceturto un piekto daļu, pieskaitot pamatsodu, kāds noteikts ar Liepājas tiesas 2017.gada 21.decembra spriedumu būtu ņemams vērā, ka pirmstiesas izmeklēšanas laikā /pers. F/ atradies apcietinājumā 121 dienu, tas ir 2,5 reizes vairāk, nekā ja tiktu aizstāts nesamaksātais naudas sods ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, līdz ar to apcietinājumā pavadītais laiks būtu ieskaitāms soda izciešanā vai ņemams vērā nosakot galīgo sodu. Aizstāvis vērš uzmanību, ka Krimināllikuma 52.panta trešā daļa nosaka, ka nosakot sodus, kas nav minēti šā panta pirmajā daļā, tiesa, ņemot vērā apcietinājumu, var mīkstināt sodu vai pilnīgi atbrīvot vainīgo no soda izciešanas.

[9.3] Kopā ar viedokli aizstāvis iesniedzis maksājumu uzdevumus, kas apliecina kaitējuma dzēšanu 600 *euro* apmērā, lūdzot pievienot lietā (*lietas 13.sējuma, 9.lapa*).

Motīvu daļa

[10] Lai sabiedrības drošības interesēs nodrošinātu nepārtrauktu un efektīvu valsts institūciju darbību saistībā ar Covid-19 izplatību valstī noteikto ierobežojumu laikā, pieņemts un 2020.gada 10.jūnijā stājies spēkā Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums, kura 12.panta pirmā daļa nosaka, ka krimināllietu apelācijas kārtībā var iztiesāt rakstveida procesā citos Kriminālprocesa likumā neminētos gadījumos, ja pret to neiebilst prokurors vai persona, kuras intereses un tiesības sūdzība vai protests aizskar.

Apelācijas instances tiesa konstatē, ka prokurors, aizstāvis un personas, kuru intereses izskatāmās sūdzības aizskar, nav iesnieguši iebildumus pret

lietas izskatīšanu rakstveida procesā.

Apelācijas instances tiesa atzīst par iespējamu lietu iztiesāt rakstveida procesā.

[11] Ņemot vērā Latvijas Republikas Senāta 2020.gada 15.oktobra lēmumā noteikto, apelācijas instances tiesā lieta tiek skatīta daļā par apsūdzētajam /pers. F/ noteikto sodu un par materiālā zaudējuma kompensācijas nenoteikšanu, jo pārējā daļā Kurzemes apgabaltiesas 2019.gada 3.oktobra spriedums atstāts negrozīts.

[12] Kurzemes apgabaltiesa, iepazinusies ar apelācijas sūdzībās norādītajiem motīviem, prokurora un aizstāvja viedokļiem un krimināllietas materiāliem iesniegto sūdzību apjomā, atzīst, ka Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 22.novembra spriedums atceļams daļā par /pers. F/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas, par noteikto galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo, ceturto un piekto daļu, par materiālā zaudējuma kompensācijas 9638,53 *euro* nenoteikšanu.

[13] Nosakot sodu, pirmās instances tiesa par apsūdzētā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu spriedumā norādījusi, ka saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešās daļas (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) nosacījumiem, /pers. F/ inkriminētais noziedzīgais nodarījums klasificējams kā mazāk smags noziegums. Apsūdzētais ar savām darbībām radījis valstij zaudējumus lielā apmērā, tādējādi radot apdraudējumu tautsaimniecībai.

Izvērtējot /pers. F/ personību, konstatēts, ka apsūdzētais iepriekš tiesāts 1995.gadā, sodāmība dzēsta (*lietas 10.sējuma, 7.-8.lapa; lietas 12.sējums, 47.-48.lapa*); 2017.gada 21.decembrī ar Liepājas tiesas spriedumu pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas, spriedums stājies spēkā 2018.gada 27.janvārī (*lietas 12.sējuma, 47.-51.lapa*), vairākkārt administratīvi sodīts. /pers. F/ strādā par tālbraucēju šoferi, no darba vietas raksturots pozitīvi, apgādājamo personu nav.

Lemjot jautājumu par piemērojamā soda veidu, pirmās instances tiesa atzinusi, ka, ņemot vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī apsūdzētā personību, tikai brīvības atņemšanas sods nodrošinās vainīgās personas sodīšanu par izdarīto un nodrošinās Krimināllikuma 35.pantā noteikto soda mērķu sasniegšanu, t.sk., citu personu atturēšanu no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka saskaņā ar Krimināllikuma 47. un 48.pantu /pers. F/ atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi netiek konstatēti.

Vienlaicīgi pirmās instances tiesa ir konstatējusi apsūdzētā tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā pārkāpumu, norādot, ka minētais ir pamats Krimināllikuma 49^1.panta pirmās daļas 1.punkta nosacījumu piemērošanai – apsūdzētajam mīkstināms noteiktais brīvības atņemšanas sods.

[14] Atbilstoši Krimināllikuma 46.panta otrajai daļai (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) tiesa, nosakot sodu, [..], ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus. Savukārt Krimināllikuma 35.panta otrā daļa (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) noteic, ka soda mērķis ir vainīgo personu sodīt par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Savukārt Krimināllikuma 46.panta ceturtā daļa, kas nosaka, ka brīvības atņemšanas sodu par krimināļpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem, ir spēkā ar 2013.gada 1.aprīli. Lai arī šis nosacījums nebija iekļauts likumā, laikā, kad apsūdzētais veica noziedzīgās darbības, tas vērtējams kā apsūdzētajam labvēlīgs nosacījums. Saskaņā ar Krimināllikuma 5.panta otro daļu, likumam, kas atzīst nodarījumu par nesodāmu, mīkstina sodu vai ir citādi labvēlīgs personai, ja vien attiecīgajā likumā nav noteikts citādi, ir atpakaļejošs spēks, proti, tas attiecas uz nodarījumiem, kas izdarīti pirms attiecīgā likuma spēkā stāšanās.

Tādējādi ir izvērtējams, vai pirmās instances tiesas spriedumā norādītais pamatojums brīvības atņemšanas soda piemērošanai atbilst minētajiem nosacījumiem.

[15] Apgabaltiesa norāda, ka tiesai ir pienākums noteikt vainīgajai personai tiesisku, pamatotu un taisnīgu sodu saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantā norādītajiem soda noteikšanas vispārīgajiem principiem, ievērojot Krimināllikuma 35.pantā noteikto soda mērķi, taču tiesai nav pienākuma ikreiz noteikt vainīgajam visvieglāko likumā paredzēto sodu, piemērojot visus iespējamos labvēlīgos likuma nosacījumus (*Augstākās tiesas 2018.gada 19.jūnija lēmums lietā Nr.SKK-J-348/2018*).

[15.1] Lai arī Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums ir mazāk smags noziegums, apgabaltiesa norāda, ka ne tikai noziedzīgā nodarījuma juridiskā klasifikācija, t.i., tā smagums nosaka nozieguma raksturu vai tā kaitīgumu. Tiesai izvērtējami visi apstākļi, kuri konkrēto noziedzīgo nodarījumu atšķir no citiem tāda paša veida noziedzīgiem nodarījumiem.

Izvērtējot noziedzīgā nodarījuma raksturu, vispirms ir ņemama vērā noziedzīgā nodarījuma kaitīguma pakāpe, ko nosaka pēc apdraudēto interešu nozīmīguma. Šajā krimināļprocesā izskatāmais noziegums apdraud tautsaimniecības un valsts intereses valsts ieņēmumu sfērā. Tādējādi šāds interešu apdraudējums vērtējams kā būtisks.

Par pierādītu atzītajā noziedzīgā nodarījuma aprakstā norādītais ar noziedzīgo nodarījumu nodarītais kaitējums – 177 839,48 *euro* (nenomaksātais PVN un uzņēmuma ienākuma nodoklis) – 13 reizes pārsniedz apmēru, no kura atzīstams, ka noziegums izdarīts lielā apmērā. Minētais konkrēto nodarījumu pēc kaitīguma pakāpes atšķir no citiem tāda paša veida noziegumiem. Tieši šo apstākli arī akcentējusi pirmās instances tiesa, kā sodu izvēloties brīvības atņemšanu.

Par izdarītā nozieguma raksturu liecina arī tā izdarīšanas apstākļi un veids, konkrētajā gadījumā izvairīšanās no nodokļu nomaksas izpaudās kā apzināti nepatiesas informācijas sniegšana uzņēmuma PVN deklarācijās, tādējādi samazinot valsts budžetā maksājamo PVN apmēru, kā arī iesniedzot PVN deklarācijas par neesošiem darījumiem.

[15.2] Izvērtējot apsūdzētā personību, apgabaltiesa ņem vērā tiesību teorijā norādīto, ka ziņas, kas raksturo personību un kurām ir krimināltiesiska nozīme, skar četrus cilvēka dzīves un darbības aspektus: 1) fizisko stāvokli, 2) psihisko stāvokli, 3) sociālo statusu, 4) tiesisko statusu, un to izvērtēšana ļauj, no vienas puses, noskaidrot personas noziedzīgās uzvedības cēloņus, tās noziedzīgo tieksmju stabilitāti, bet no otras puses, noteikt maksimāli lietderīgo soda veidu, lai sasniegtu tā mērķi.

Personas, kura izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, fizisko stāvokli raksturo vecums, dzimums, veselības stāvoklis, invaliditāte, grūtniecība, kam var būt izšķiroša nozīme, izvēloties soda veidu.

Personas sociālo statusu raksturo ģimenes stāvoklis, apgādājamo personu esamība, dzīvesveids, attieksme pret darbu un mācībām, sadzīves normu ievērošana, uzvedība dažādās dzīves situācijās un citi apstākļi, kam var būt nozīme taisnīga soda noteikšanā. Savukārt tiesisko statusu nosaka personas likumpaklausība vai, tieši pretēji, iepriekšējā krimināļā pagātne *(Krastiņš U., Liholaja V. Krimināllikuma komentāri. Pirmā daļa (I-VIII^2 nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2018, 197.-198.lapa).*

Izvērtējot šos aspektus, apgabaltiesa konstatē, ka /pers. F/ ir darbspējīga persona. Atbilstoši lietā iesniegtajai izziņai no SIA /Nosaukums Z/ no 2017.gada 3.decembra strādā šajā firmā par kravas automobiļa vadītāju. Tiek raksturots pozitīvi kā apzinīgs darbinieks, par kuru nav saņemtas sūdzības (*lietas 12.sējuma 217.lapa*). Minētā izziņa izsniegta 2019.gada 26.jūnijā, ziņas par nodarbinātību pēc šī datuma lietā nav iesniegtas. Lietā nav ziņu, ka apsūdzētajam būtu apgādājamās personas.

No lietas materiāliem konstatējams, ka apsūdzētais iepriekš tiesāts: 1)1995.gadā, minētā sodāmība dzēsta (*lietas 10.sējuma, 7.-8.lapa; lietas*

12.sējums, 47.-48.lapa); 2) 2017.gada 21.decembrī ar Liepājas tiesas spriedumu pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas, spriedums stājies spēkā 2018.gada 27.janvārī (*lietas 12.sējuma, 47.-51.lapa*), vairākkārt administratīvi sodīts, t.sk., atbilstoši iegūtajai uzziņai par personas sodiem administratīvo pārkāpumu procesā Sodu reģistrā, divas reizes arī 2019.gadā (sodāmības statuss – aktīva). Minētās ziņas norāda, ka pēc šajā kriminālprocesā izdarītā nozieguma /pers. F/ par līdzīgām darbībām notiesāts arī 2017.gadā. Savukārt, pēc pēdējā sprieduma taisīšanas /pers. F/ nav izdarījis jaunus krimināli sodāmus nodarījumus, bet ir izdarījis administratīvos pārkāpumus, t.sk. Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166^6.pantā paredzētu pārkāpumu – par grāmatvedības, pārskatu iesniegšanas un statistiskas informācijas noteikumu neievērošanu. Tādējādi secināms, ka nav pamata uzskatīt, ka /pers. F/ ir likumpaklausīga persona.

[15.3] Pirmās instances tiesa nav konstatējusi /pers. F/ atbildību ietekmējošus apstākļus. Apelācijas instances tiesa arī nekonstatē atbildību mīkstinošus vai pastiprinošus apstākļus apsūdzētā darbībās.

No lietas materiāliem redzams, ka pirms lietas iztiesāšanas apelācijas instances tiesā 2019.gada 3.oktobrī, apsūdzētais iesniedzis tiesai divus maksājuma uzdevumus par kopējo summu 5000 *euro*. Apelācijas instances tiesa savā spriedumā atzinusi, ka nav pamata šo summu uzskatīt kā tādu, kas ieskaitīta kaitējuma kompensācijas dzēšanai, jo tā iemaksāta nepareizā kontā. Apgabaltiesas rīcībā arī šobrīd nav citas informācijas par šo summu.

Apsūdzētā aizstāvis Ē.Štālbergs apelācijas instances tiesai 2020.gada 11.novembrī iesniedza trīs maksājumu uzdevumus par kopējo summu 600 *euro*. Maksājuma uzdevumos kā maksājuma mērķis norādīts: kaitējuma kompensācija krimināllietā Nr.15830301311 (*lietas 13.sējuma, 10.-11.lapa*). Uzsāktā radītā kaitējuma kompensēšana ir vērtējama kā pozitīva tendence, vienlaicīgi nav pamata šo apstākli atzīt par atbildību mīkstinošu, tā kā, atbilstoši Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 3.punkta jēgai, tikai labprātīga nodarīto zaudējumu atlīdzināšana pilnā apmērā veido šo atbildību mīkstinošo apstākli.

[15.4] Pretēji aizstāvja izteiktajā viedoklī apgalvotajam, apgabaltiesa konstatē, ka pirmās instances tiesa ir izvērtējusi nosakāmā soda veida atbilstību Kriminālprocesa likuma 35.panta otrajā daļā norādītajam soda mērķim un izvēlējusies tādu soda veidu, kas maksimāli sekmētu tā sasniegšanu.

Pirmās instances tiesa savu secinājumu pamatojusi ar Augstākās tiesas atziņu, ka nesamērīgi mīksta soda noteikšana, kas pamatota vienīgi uz apsūdzētā personību pozitīvi raksturojošo ziņu izvērtējumu, nesasniegs soda mērķi sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, jo šādā gadījumā vainīgā persona netiks pakļauta soda piespiedu ietekmei un ar to saistītajiem ierobežojumiem tādā mērā, kas atbilstu noziedzīgā nodarījuma raksturam un radītajam kaitējumam. Šādas situācijas neveicina arī soda prevencijas uzdevuma izpildi, jo nenostiprina ne vainīgās personas, ne citu personu pārliecību par nepieciešamību pildīt likumus un atturēties no noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas (*Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 8.jūnija lēmumu lietā Nr.SKK-24/2011, Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2014.gada 30.septembra lēmumu lietā Nr.SKK-306/2014*).

[16] Apgabaltiesa pilnībā pievienojas minētajai Augstākās tiesas atziņai un, izvērtējot [15.1] līdz [15.4] punktā konstatēto, atzīst, ka /pers. F/ pamatoti piemērots brīvības atņemšanas sods. Panta sankcijā paredzētie alternatīvie soda veidi – naudas sods un piespiedu darbs – nenodrošinās taisnīgu tiesisko attiecību noregulējumu un nesasniegs soda mērķi.

[17] Apgabaltiesa piekrīt aizstāvja viedoklim, ka visefektīvākais sods ir savlaicīgs sods, taču laika kritērijs nevar kalpot par pamatu soda veida izvēlei, bet gan var ietekmēt soda mēru, ja tiek konstatēts Kriminālprocesa likuma 14.pantā garantēto tiesību pārkāpums.

Pirmās instances tiesa pamatoti konstatējusi apsūdzētā tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā pārkāpumu un pamatoti atzinusi, ka minētais ļauj mīkstināt piespriežamo sodu. Pirmās instances tiesa sprieduma motīvu daļā norādījusi soda mēru, kāds apsūdzētajam tiktu piespriests, ja tā tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā būtu ievērotas, atzīstot, ka šādos apstākļos būtu nosakāma brīvības atņemšana uz vienu gadu, kas ir mazāk kā puse no panta sankcijā paredzētā maksimālā brīvības atņemšanas soda apmēra. Vienlaicīgi konstatējams, ka pirmās instances tiesa nav pamatojusi, kāpēc, piemērojot Krimināllikuma 49^1.panta nosacījumus, adekvāts sods ir brīvības atņemšana uz 8 mēnešiem.

Apgabaltiesa norāda, ka, konstatējot tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā pārkāpumu, soda mīkstināšana pilda nemateriālas kompensācijas funkciju par šo apsūdzētā tiesību aizskārumu.

No lietas materiāliem konstatējams: /pers. F/ par aizdomās turēto šajā procesā tika atzīts 2013.gada 9.septembrī, lēmums par viņa saukšanu pie kriminālatbildības pieņemts 2014.gada 10.septembrī, lieta tiesai nodota 2014.gada novembrī, bet pirmās instances tiesas spriedums pieņemts 2018.gada 22.novembrī. Pirmās instances tiesa atzinusi, ka pieci gadi ir pārlieku ilgs termiņš, kurā persona tikusi pakļauta procesuāliem ierobežojumiem. Apgabaltiesas ieskatā, iespējamā soda mīkstināšana par četriem mēnešiem nav atbilstoša nepamatotajam procesa ilgumam, ņemot vērā turpmāk minēto. Iztiesāšanas pamatā atliktas dēļ tā, ka uz tiesas sēdēm atkārtoti neierodas liecinieki, bet pirmās instances tiesa tikai vairāk kā pēc pusgada pieņem lēmumus par liecinieku nogādāšanu tiesā piespiedu kārtā (*lietas 10.sējuma 239.-240.lapa*). 2016.gadā lieta iztiesāšanai nozīmēta tikai četras reizes, savukārt 2017.gada 1.jūnijā lietas iztiesāšanā tiek pasludināts pārtraukums uz pieciem mēnešiem – līdz 2017.gada 30.oktobrim, pēc tam līdz 2018.gada 16.februārim, kad prokurors, pēc vairāk kā trīs gadu lietas iztiesāšanas pirmajā instancē, lūdz grozīt apsūdzību (*lietas 11.sējuma 52.-59.lapa)*. Tādējādi ir konstatējams, ka procesa virzītājs un prokurors neveica visu iespējamo, lai sekmētu lietas savlaicīgu iztiesāšanu. Pastāvot šādiem apstākļiem, apgabaltiesas ieskatā adekvāts sods ir puse no soda, kāds būtu piespriežams pārkāpumu uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā nekonstatējot.

[18] Nosakot /pers. F/ galīgo sodu, ņemot vērā Kurzemes apgabaltiesas 2017.gada 21.decembra spriedumu, ievērojami Krimināllikuma 50.panta nosacījumi (likuma redakcijā līdz 31.03.2013).

Krimināllikuma 50.panta piektā daļa noteic, ka tādā pašā kārtībā tiesa nosaka sodu, ja pēc sprieduma vai prokurora priekšraksta par sodu spēkā stāšanās konstatēts, ka persona vainīga vēl citā noziedzīgā nodarījumā, ko tā izdarījusi pirms sprieduma vai prokurora priekšraksta par sodu spēkā stāšanās pirmajā lietā. Augstākā tiesa savos lēmumos ir norādījusi, ka „tādā pašā kārtībā" nozīmē to, ka, nosakot galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu, ir ievērojamas šā panta citās daļās minētais, konkrētajos apstākļos ir jāievēro Krimināllikuma 50.panta pirmajā daļā noteiktais,t.i., ja persona izdarījusi vairākus patstāvīgus noziedzīgus nodarījumus, tiesa, noteikusi sodu atsevišķi par katru nodarījumu, galīgo sodu nosaka pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, ietverot vieglāko sodu smagākajā vai arī pilnīgi vai daļēji saskaitot piespriestos sodus. Šādā gadījumā soda kopējais laiks nedrīkst pārsniegt attiecīgajam soda veidam noteikto maksimālo laiku.

Pirmās instances tiesa, papildus nemotivējot, atzinusi, ka pilnībā saskaitāmi piespriestie pamatsodi, bet daļēji – papildsodi – tiesību atņemšana veikt uzņēmējdarbību.

Apgabaltiesa šādu sodu saskaitīšanas principu atzīst par pamatotu, ņemot vērā, ka ar Liepājas tiesas 2017.gada 21.decembra (spēkā ar 2018.gada 27.janvāri) spriedumu noteiktais naudas sods 4560 *euro* līdz pirmās instances tiesas sprieduma taisīšanai nav izciests, t.sk., nav pildīts Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 23.marta lēmums, ar kuru noteiktais naudas sods sadalīts termiņos, nosakot ikmēneša maksājumu 380 *euro*. Apsūdzētais veicis tikai vienu maksājumu 2018.gada 7.maijā samaksājot 380 *euro*. Minētais norāda, ka apsūdzētais neizprot soda būtību un ignorē tā izpildi.

[19] Aizstāvis savā viedoklī lūdzis ņemt vērā nosakot galīgo sodu, ka pirmstiesas izmeklēšanas laikā, lietā, kurā spriedums taisīts 2017.gada 23.martā, /pers. F/ atradies apcietinājumā četrus mēnešus un divas dienas, kas ir ieskaitāms soda izciešanā, noteikto naudas sodu pārvēršot īslaicīgā brīvības atņemšanā saskaņā ar Krimināllikuma 41.panta nosacījumiem.

Apgabaltiesa šādu lūgumu noraida kā nepamatotu. Sodu saskaitīšanas noteikumus paredz Krimināllikuma 52.pants, kas noteic, ka naudas sods, ja

šis sods tiek noteikts kopā ar brīvības atņemšanas sodu, tiek izpildīts patstāvīgi. Tādējādi tas netiek pārrēķināts brīvības atņemšanas dienās.

[19.1] Minētā panta nosacījums, ka nosakot sodus, kas nav minēti Krimināllikuma 52.panta pirmajā daļā tiesa, ņemot vērā apcietinājumu vai izciestā soda daļu, var mīkstināt sodu vai atbrīvot no tā izciešanas, ir attiecināms uz to tiesu, kura piemēro konkrēto sodu (konkrētajā gadījumā Liepājas tiesu, kura /pers. F/ piesprieda naudas sodu), nevis uz tiesu, kura nosaka sodu pēc spriedumu kopības. No minētā regulējuma secināms, ka atrašanās apcietinājumā var tikt ņemta vērā nosakot sodu, tādējādi tā ir tiesas tiesība nevis pienākums. Pirmās instances tiesa 2017.gada 23.marta spriedumā ir motivējusi to, kāpēc atrašanās apcietinājumā, neietekmē piespriežamo sodu.

[19.2] Izvērtējot minēto, apgabaltiesa secina, ka /pers. F/ atrašanās apcietinājumā kriminālprocesā Nr.15830001914, atbilstoši Krimināllikuma 52.panta un 50.panta piektās daļas (likuma redakcijā līdz 31.03.2013.) regulējumam, nav vērtējama kā soda izciešana pēc pirmā sprieduma, tādējādi nav ieskaitāma soda izciešanā nosakot galīgo sodu šajā lietā.

[20] Pirmās instances tiesā cietušā Valsts ieņēmuma dienesta pārstāve uzturēja kaitējuma kompensācijas pieteikumu par labu valstij, lūdzot piedzīt 179161,33 *euro*. Pirmās instances tiesa kriminālprocesā kompensāciju nav noteikusi.

Apelācijas instances tiesa ar savu 2019.gada 3.oktobra spriedumu pieteikto mantiskā kaitējuma kompensāciju apmierinājusi daļēji, no apsūdzētā piedzenot valsts labā 169522,80 *euro*, bet pārējā daļā – 9638,53 *euro* – kompensācija nav noteikta, norādot, ka prokurora izsniegtās apsūdzības dēļ, kurā pieļauta kļūda norādot kopējo zaudējumu apmēru, neļauj piedzīt kaitējuma kompensāciju pilnā apmērā, jo tādējādi tiktu pasliktināts apsūdzētā stāvoklis.

Ar Latvijas Republikas Senāta 2020.gada 15.oktobra lēmumu, daļā par nenoteikto kaitējuma kompensāciju - 9638,53 *euro*, apgabaltiesas spriedums atcelts, nododot jaunai izskatīšanai. Senāts atzinis, ka kaitējuma kompensācijas apmierināšana, tādā apmērā, kādā to lūdza cietušais savā iesniegtajā kompensācijas pieteikumā (ievērojot, ka kompensācija pieteikta līdz iztiesāšanas uzsākšanai), nevar izraisīt apsūdzētā stāvokļa pasliktināšanu.

[21] No lietas materiāliem redzams, ka Valsts ieņēmuma dienests kaitējuma kompensācijas pieteikumā norādījis, ka /pers. F/ ar savām noziedzīgajām darbībām valstij nodarījis zaudējumus 179 161,33 *euro* apmērā. Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 351.panta pirmajai daļai kaitējuma kompensācijas pieteikums tiesā iesniegts līdz iztiesāšanas uzsākšanai, un Valsts ieņēmumu dienests tiesas sēdē to uzturējis pieteiktajā apmērā. No minētā secināms, ka apsūdzētajam bija zināms pieteiktās kaitējuma kompensācijas apmērs un tās pamatojums. Līdz ar to viņam bija iespēja realizēt savu aizstāvību, paužot viedokli par pieteiktās kaitējuma kompensācijas apmēra pamatotību un piedaloties pierādījumu, ar kuriem tika pamatota pieteiktā kaitējuma kompensācija par valstij radītajiem zaudējumiem, pārbaudē. Noziedzīgā nodarījuma aprakstā konstatētā kopējā zaudējuma matemātiskā aprēķina kļūda nevar ierobežot cietušā tiesības saņemt pieteikto kompensāciju pilnā apmērā par viņam ar noziedzīgo nodarījumu nodarītajiem mantiskajiem zaudējumiem.

Minēto savā lēmumā norādījis Senāts, pamatojot, kāpēc nav saskatāma apsūdzētā stāvokļa pasliktināšana.

[22] Kriminālprocesa likuma 589.panta pirmā daļa nosaka, ka likuma tulkojums, kas izteikts kasācijas instances tiesas lēmumā, ir obligāts tiesai, kas šo lietu izskata no jauna.

Līdz ar to apelācijas instances tiesai ir saistošs Senāta skaidrojums, kas atspoguļots [21] punktā.

[22.1] Kriminālprocesa likuma 352.panta pirmās daļas 1.punkts noteic, ka tiesa kompensācijas apmēru nosaka, izvērtējot cietušā pieteikumu un ņemot vērā radīto mantisko zaudējumu apmēru. Ar zaudējumiem kriminālprocesā saprotams ar noziedzīgo nodarījumu nodarīts jebkāds mantas samazinājums, zudums vai bojājums, kas ir novērtējams naudas izteiksmē (*Kriminālprocesa likuma komentāri. A daļa. Zinātniska monogrāfija prof. Kristīnes Stradas-Rozenbergas zinātniskā redakcijā. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2019, 934.lpp.*).

[22.2] Ar pirmās instances tiesas spriedumu ir /pers. F/ ir atzīts par vainīgu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas. Viņa veiktās darbības ir cēloniskā sakarā ar valstij radīto kaitējumu, ko cietušais pamatojis savā pieteikumā un tas radis apstiprinājumu ar lietā pārbaudītajiem pierādījumiem. Tādējādi cietušā pieteiktā mantiskā kaitējuma kompensācija ir apmierināma pilnā apmērā. Ar šo spriedumu cietušā labā piedzenama mantiskā zaudējuma kompensācija - 9638,53 *euro*, tā kā pārējā summa ir piedzīta ar Kurzemes apgabaltiesas 2019.gada 3.oktobra spriedumu, un šajā daļā spriedums nav atcelts.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 12.panta pirmo daļu un Kriminālprocesa likuma 561.[1]panta pirmo daļu, 563.panta 1.[1]daļas 2.punkta, Kurzemes apgabaltiesa

nosprieda

Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 22.novembra spriedumu atcelt daļā par /pers. F/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas, par noteikto galīgo sodu un materiālā kaitējuma kompensācijas 9638,53 *euro* apmērā nenoteikšanu.

Sodīt /pers. F/ par Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, ar brīvības atņemšanu uz 6 (sešiem) mēnešiem, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz 3(trīs) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo, ceturto un piekto daļu, pēc spriedumu kopības ar Liepājas tiesas 2017.gada 21.decembra spriedumu, pilnībā saskaitot noteiktos pamatsodus un daļēji saskaitot noteiktos papildsodus /pers. F/ galīgo sodu noteikt brīvības atņemšanu uz 6 (sešiem) mēnešiem, naudas sodu 12 Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā jeb 4560 *euro*, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz 5 (pieciem) gadiem.

Naudas soda izciešanā ieskaitīt izciesto soda daļu – 380 *euro* (trīs simti astoņdesmit *euro)*.

Piedzīt no /pers. F/ valsts labā kompensāciju par nodarīto materiālo zaudējumu 9638,53 *euro* (deviņi tūkstoši seši simti trīsdesmit astoņi *euro* un 53 centi), nosakot kaitējuma kompensācijas labprātīgas samaksas termiņu 30 (trīsdesmit) dienas no tiesas sprieduma spēkā stāšanās dienas, maksājumu apliecinošus dokumentus iesniedzot pirmās instances tiesas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 10 dienu laikā Augstākajā tiesā Krimināprocesa likuma 574., 575.pantā paredzētajos gadījumos, sūdzību vai protestu iesniedzot Kurzemes apgabaltiesā.

Tiesnese	S.Reinholde
Tiesnese	I.Junghāne
Tiesnese	S.Mertena